

NEWSPAPER POST

Il-Belt VICTORIA

Rivista mahruġa mill-Parroċċa ta' San ġorġ • Ghawdex

Novembru – Dicembru 1999

NRU. 111

Messagg mill-Arcipriet

TMIEM IS-SENA, IS-SEKLU U L-MILLENU

Dan hu l-ahħar messaġġ tiegħi lilkom għal din is-sena li waslet bix tintem. Ma' din is-sena qed jintem ukoll seklu u qed jintem ukoll millenju.

Tabilhaq dan ma kien ikollu l-ebda tifšira partikolari li mhux għażi il-millenju li qed jintem hu t-tieni wieħed minn mindu l-iben t'-Alla sar bniedem u deher fostna fil-umanita' ta' Gesù Kristu. Għalkemm mhux il-bnedmin kollha qed jinghaqu mad-dinja Nisranja fċ-ċelebrazzjoni tat-tieni millenju ta' Fidi Nisranja-is-sena 2000 tagħna l-Insara hi s-sena 5760 skond il-Kalendarju Lhudji u s-sena 1420 skond dak iż-żlamiku-imma l-bnedmin kollha jaqbu li minn mindu deher Gesù Kristu fuq l-art id-dinja ma baqqethx l-istess. It-twemmin religiuzz ta' kull xorta li ġie f-kuntatt mal-Kristianezmu safa nflużżeż minnu, il-kulturi differenti ta' kull socijetà li tinsab fid-din ja' magħha.

Rikkezza ġidida tat-tagħlim Nisrani, il-valuri umani li ġihożu l-bnedmin huma sostanzjalment il-valuri divini li għarrrafna bihom u ghallimma dwarhom Gesù Kristu, id-din ja' tħalli kien bnedmin kif tidher fit-twemmin tal-Knisja Nisranja ma tidher f'ebda twemmin jew ideologija oħra. Bit-twelid ta' Gesù id-dinja certament li nbiex. Ahna l-Insara nafu kif inbidiet! Saret l-ghamara ta' Alla! U ahna simra bi grazza membri tal-familja tiegħu.

Għalhekk hu b'kull raġun li ahna l-Insara nifurhu f'din ir-rikorrenza tal-kalendaru Nisranji tagħha. Hu bir-raġun li nċċelebraw Gublew Kbir flimkien ma' l-Insara kollha tad-dinja Nisranja, sena ta' grazzja speċjalist għalina ikoll. Hu bir-raġun kollu li f'dawn il-festi tal-Milied, ta' tmiem is-sena u tal-bidu ta' sena ġidida, niqtaqħu ta' sikkut fil-knisja parrokkjali tagħna biex inħallu l-Alla jiġi qiegħi magħna, inħallu ikell limma fit-

tifkira tal-ġrajijet ta' l-ibnu u nhallu isahħħaha bil-grazzja tiegħu halli l-hajja Nisranja tagħna tissħaħħha u tkun testimonjanza vera għad-dinja tal-preżżent u tal-gejjieni.

Nixtieq minn dawn l-ahħar pagni li qed jinkitbu din is-sena, f'dan is-seklu, f'dan il-millenju, insellem ill-hutna l-Għawdex kollha li ghexu fuq din id-daqxsejn ta' għażira matul dan il-periġu pjuttost twil u drammatiku ta' l-istorja ta' ġensna. Dak li għandha llum naħuf lihom, it-tbatja tagħhom, il-lealta' tagħhom, ill-intrapendenza tagħhom, ill-fidji tagħhom, Għandha x-xorti li l-fidi tagħhom l-Alla, im-habba tagħhom lejn Gesù, id-devozzjoni lejn il-Vergin Marija, lejn San ġorġ u lejn bosta qaddis inħra għadhom hajjin fostna u fina. Ghadha sostanzjalment hajja u shiha fina wkoll ir-rabta mal-Knisja Katolika kif tħalli l-ewwel skrizzjoni ekkleżjali li naħu biha, dik li kienet

ikompli f'pagina 2

★ Bi-Isbah Xewqat lil Kulħadd ★

IL-BELT VICTORIA

RIVISTA TA' KULL XAHREJN

Ufficiju Editoriali: CENTRU PARROKKJALI SAN GÖRG
 Triq il-Karita', Victoria, Ghawdex.
 Tel : 55 63 77 • Fax: 55 69 81
 Email: sangorg@vol.net.mt
 Website: www2.vol.net.mt/org/sangorg

MEMBRI ĜODDA FIL-KOMUNITA' PARROKKJALI

- 03.10.99 : ZACH iben Noel Vella u Mary nee' Formosa
- 10.10.99 : CLAIRE bint Noel Galea U Marcelline nee' Zammit
- 11.10.99 : DAVID iben George Mercieca u Carmen nee' Galea
- 12.10.99 : GIAN-LUKE iben Joh Gambin U Giovanna Gloria nee' Said
- 24.10.99 : EMMA Robert Henry Frandell u Mabel Frances nee' King
- 18.11.99 : JOHN iben George Camilleri u Monique nee' Mizzi

INGHAQDU FIS-SAGRAMENT TAŽ-ZWIEG

- 30.10.99 : KEVIN Farrugia u JACQUELINE Ellis

MARRU JINGHAQDU MA' KRISTU RXUXTAT

- 07.11.99 : Gużeppi Formosa
- 21.11.99 : Dorthese Ellis

Donazzjonijiet b'Risq ir-Rivista:

Gigi Said: 50 Aus \$
 Salvu Galea: 20 US \$
 Raymond Cauchi: Lm10

GRAZZI

jaqbad mill-paċċa ta' quddiem

Messagg mill-Arcipriet

tinsab ingastata fuq il-fonti tal-maghmudja tal-knisja parrokkjali tagħna, imma li sfortunatamente sħaf meqruda. Jalla din l-imhabba tagħna lejn Gesù, imħabba li tesprimi ruħha f'diversi forom, tibqa' shiha matul il-millenju kollu li galwaqt nagħtu bidu għaliex. Intant inheġġiġkom sabiex tgħixu b'mod mill-iktar shiħi fil-mumenti qaddisa tal-festi li se nċċelebrav.

Nistedinkom sabiex fil-bidu tal-Ġublew il-Kbir li l-Qdusija Tieghu se jinawgura fil-Lejl tal-Milied f'Ruma, nialtaqgħu fil-Bażilka ta' San Gorġ sabiex niżzu hajr ill Alla għad-don kbir ta' Grazza Divina li għalliha f'lbnu. Nialtaqgħu tliet darbi:

★ Fil-lejl tal-Milied (11.00pm) meta bit-talb ta' I-Uffiċċċu tal-Qari, bil-priedka tat-tfajjal u l-Konċelebrazzjoni Solenni ninghaqdu spiritwalment mad-dinja Nisranija fit-tfkira hienja u tradizzjoni tal-tal-Mulej;

★ Fil-Milied fil-ghodu (11.00am) meta nighaqdu ma' l-Eċċellenza Tieghu l-Isqof tagħna ghall-Konċelebrazzjoni Pontifikali tal-Milied fil-jum li fei tgħi nawgurata s-Sena Mqaddsa fid-Djoċesi tagħna;

★ u fl-4.30pm għall-kant solenni tat-Tieni Għasar tal-Milied.

★★★★★★★★★★★★★★★★

Editorjal

TMIEM IT-TIENI MILLENNU TALKRIST JANEŻMU

F'dawn l-ahhar snin smajna hafna dwar tmiem it-Tieni Millenju Nisrani u l-bidu tat-Tielet wiehed. Dan l-avveniment ser jitfakkar kullimkien, fil-pajjizi kolla t-ad-din. Min ser jaġħmel haġa u min ohra. Iċ-ċelebrazzjoni jiddu wara stit taż-żiġi kollox jintesa'.

Għalina li nemmnu fi Kristu dan l-avveniment għandu jidher kuraġġi għal dawn kwazi l-elejji sena li ghaddew pajiżna baqa' jżomm shiħa l-Fidi li wassilha l-Appostu tal-Ġnus. Iżda ta' min jistaqsi jekk il-Fidi tagħna baqqgħetx awtentika jew lu? Ta' min jistaqsi jekk ahniex Insara li fihom Ġesù jara veri dixiqli tieghu? Ta' min jirrifletti stit fl-okkazjoni ta' tmiem millenju u bidu ta' iehor ahniex membrri hajjin tal-Familja Nisranja?

Il-bidliet kbar li għab miegħu s-Seklu Ghoxrin affettwaw sew il-mod ta' hajja li konna nghixu. Il-gżejjjer tagħna għamlu avvanzi kbar u nistħu ngħidu li mxejna maż-żminnijiet. Pero' huwa żgur ukoll li l-valuri li kellna tnaqqru b'mod sostanzjali u b'dispjäċiur tinnota li l-Fidi tagħna marret lura. Irridu nammettu li l-familji tagħna m'għadhomx l-istess. Il-bruda għall-Knisja kibret. L-injoranza religiża zdiedi ghax certi affarrijiet bdejna narawhom zejda. L-onesta', id-diċċenza u l-osservanza tal-liggi t-Alla naqsu sew.

Is-sena 2000, is-sena tal-Ġublew il-Kbir, għandha sservi fil-fehma tagħna bhala sena ta' riflessjoni dwar dak li hemm bżonn isir biex il-Fidi tagħna terga' tibda tissahħħaf festna. Dan ja mfissix li nerġgħu lura lejn dak li konna hamsin, mitt sena ilu. Is-sena 2000 trid tkun sena ta' qawmien spiritwali awtentiku, b'impenn serju minn naha ta' kultħadd. Ma nistħu nibqgħu niserru rasna ghax ikollna festi kbar! Ma nistħu nibqgħu marbutin ma' drawwiet li qed ixekkluna!

Dan għandu jkun l-progett tat-Tielet Millenju għal-halha bhala Komunita' Parrokkjali u bhala Knisja f'Għawdex.

Il-Board Editoriali jixtieq lil-kulħadd Milied Hieni u Sena mimlja bil-ferħ ta' Ĝesù li tiegħi biex iberikna.

IZ-ZGHAZAGH U L-LEJL

**Kitba ta' Manuela Rabezza (Bollettino Salesiano Jannar 1999)
Maqluba ghall-Malti minn Mons Salv Borg**

Waqt f'rokna u qghadu nosserva bla ma nigl osservata; bil-flit il-flit bdew jaslu l-ulied bniet, ikoll barra minn sesihom, bl-entuzjażmu. Iwerżu, iħgħajtu jaqbū, jitfàċċa hekk f'daqqa wahda, tant li kważi kważi jbezzgħu lill-ġenitru, iduru madwaru jirrakkontaw kolloks f'salt, u b'heffa liema bhala, nla ma jittendu li hu ma fhemx kelma wahda bisu minn dak li jkunu qal. Jekk il-ġuvintur jkunu iktar minn wieħed, huma jibqgħu jitkekk lu bejniethom filwaqt li l-ġenitru jagħmel perfettament il-parti ta' xufier. Mutu. Ix-xena hija wahda simpastika u jidħiher li tista' sservi wkoll bhala metafora ta' l-attegġġament ta' l-adulti f'konfronat mad-dinja taż-żgħażagħ u b'mod partikolari f'konfront mal-lej: jinsabu "barra", iharsu b'arja ta' għixgħu, bla ma jifħmu x'istgħiġ ġu. Aventura mill-isbħ! Forsi dan il-ġenitru jidher kien hemm u lkoll kemm ahna nkunu ghixniha.

FUQ IN-NAHA TAZ-ŻGHAZAGH

Fl-immaġinazzjoni ta' l-adulti, il-lejji hu sinonimu mal-ħażen, mad-dnub, mal-mewt. Il-hajja tippartieni lill-jum. Il-lejji qiegħed hemm ghall-irraq. Naturalment Iz-żgħażagħ ma jaqblu xejn ma' dan il-fatt: ghaliex il-lejji hu l-in-ħin tal-liberta', ta' l-intimita', tal-hibberija, tad-divertiment, tal-verita'. Jidħru li qed jghinu: "Tridu ssiru tafuna sewwa? Fittxuna u harsu lejna bil-lejji: hekk ahna." Ma rridx hawnhekk nafronta d-diskors tad-dimensioni trasgressiva tal-lejji. Ma rridx nitkeleem dwar il-problema ta' l-alkohol u tad-droga li jsibu...l-habitat naturali tagħhom fil-lejji taż-żgħażagħ; lanqaas ma rrid

nitkeleem dwar il-logħob perikoluż, it-tlieloaq tal-ġenn ta' karozzi, dwar incidenti tas-Sibt fil-ghaxxi. Iżda hemm univers ta' lejji iż-żejjed normali, iż-żejj trankwill, u safra tatt-żgħid affaxxinxen għaż-żgħażagħ.

Huwa l-lejji li jibda wara l-hdax ta' bil-lejji u li jibqa' sejjjer l-iż-żejjed sas-siegha jew is-sagħejn ta' fil-ghodu. Dan hu żmien li hu ferm iktar minn sempliċi spazju ta' hin: hu klima, hu ambient, hu esperienza. Il-lejji, dan il-lejji li qed insemmi, jagħti l-iż-żgħażagħ, rwli mportanti, għaliex jagħmilhom iħossu lillhom infuħom "hielsa", "awtonomi", veramente iħossuhom dak li verament huma.

Min hu dak fostna li bhala adolexxent. Ma ghix is-seher ta' il-ġieli ta' għiġi skolastiċi? U liema għalliem ma safriex, matul dawn il-ġieli skolastiċi, fit-tentattivi tiegħu li jīgiegħi lill-istudenti jibqgħu fil-kmamar tagħhom u jorqdu? Jiew liema edukatur m'għaddiex il-ġieli shah bla riqad, l-ewwelnett biex jgħassse id-dormitorju u mbagħad biex jehu sehem fl-aqgħaq tal-bil-lejji li fihom kienu jsiru l-vreriċka u l-hwejjieg l-oħra? X'hemm daqstant magħku fil-lejji?

Certi katgoriji tipiči tal-lejji jsiru mill-iz-żejjed interessant!

LEJL: JEW AHJAR SKIET

Il-lejji huwa l-hin tas-skiet u għalhekk il-hin tad-djalgu, tal-laqua intima. L-ihħna tal-ġenn tal-jum jieq fu. L-uniku sfond hu dak tal-mužika, Hu hekku kif il-quib jinfeth fu kunkidenzi prezżjużi. Il-mahbubin ipepsu frażżejjiet li kieku kellhom jingħadu bi-nhar, żgur li ma kienx ikollhom i-istess poeċċa; il-hbieb jirrakkontaw li xulxin avventuri sigriet, proġetti futuri, holm imposibbli; xi whud isibu l-ispazju ideali biex jingħabru xi fit-jeu inkella biex jilta' għadha m'Aħla. Il-film, "Prima dell'Alba" juri b'ċerta arti din id-dimensioni: f'lejja wahda, kbira, twila u meraviljuża, ġuvin u xebba jirrokkontaw li xulxin hajnej. Aventura mill-isbħ! Forsi dan hu aspett iehor stramx tas-skiet tal-lejji; hemm ir-risku li jsir skiet mill-iz-żejjed hafif, kważi, kważi vojt, Ghada jisħab jum għidid, forsi anqas biss nibqgħu nahsbu dwar l-intensità tal-lejji: iż-żda intensità kien hemm u lkoll kemm ahna nkunu ghixniha.

LEJL: BHALA MISTERU

Id-dlam it-telfek milli tara car l-hwejjieg ta' madwarek: id-delijiet jistgħu jkunu personaġġi strambi, shahar krudili jew ohrajn twajba. Il-kanzunetta ta' Jovanotti: "L'Ombelico del Mondo", tideskri sewwa din id-dimensioni. Maqluba ghall-Malti din il-kanzunetta tgħid hekk:

Huwa hawn fejn jiltaqgħu filmkien uču strambi

Ta' għmel li jżämmak
għida lewva l-ebanu ta'
missier indigenu,
u ghajnejn smeraldi bhal
ta' djamant.

Učuh li jbezzgħu ta' razex
ġoddha

Bhal millenju l-ġdid li
ghoddu beda

U din hi ż-żokra tad-dinja

U ahna dīgħi qed niżlu.

PROGETT TA' ČENTRU PARROKKJALI - PASTORALI - KULTURALI GHAT-TIELET MILLENJU

F'dawn i-hahar 30 sera i-aktivitajiet tal-Parroċċa tagħna kibru hekk li l-struttruri fizċi, minkieja li zđied, m'huxxieq bizziegħed biex jofru l-ispazju u l-attrezzamenti li jeħtieġ. L-eż-żejjen liturgici, pastorali u kulturali nbiċċu kibru, u se jkompū jidbid u jidzeudu o għalhekk hemm bzonn il-l-ispazju attwali jiġi utilizza ahjar, isru modifikazzjonijiet fu-u taz-żepp tiegħi. Din id-hilma trid issir b'karrug, li jinkludi l-ghaqha; b'veżiġi, li ma tinkludix biex il-utility immeddija imma wkoll il-futur remot tal-Parroċċa, u bi-kreattività, li ma tiskelid kif-xi. Bid-dan jaġu warawha u jkunu jridu jhabbu wiċċhom ma' kulturi u esigenji pastorali diversi minn tagħha.

Dak li qed isir jaikkwista sens fil-kunċest ta' d'ak li bedha jaċċi fil-bidu tseksu li wwasal biex jidher, f'Din il-prospettiva, il-Parroċċa ta' San Gorg u l-struttruri materiali u umani tagħha jidher ghadhejjin minn proċċi kontinuwa ta' ad-dattam, b'dawk ta' l-ewwel għas-servizz tat-tieni.

Insemmu l-ekċi mumenti kbar ta' żviluppo, li sar fil-Parroċċa tagħna f'dan is-seku li qed jidher, tibqibbal ta' l-kar u b-bni ta' sagresti, jikkabb tal-kritisja fuu grubha fis-snini tlelin u l-ibni taċ-Ċentru Parroċċjal, attwali għansseha sejn-beb.

Matal dawn i-hħar senteġi, minn Marzu 1998 i'hawn, saref hidma kibra ta' ideazzjoni, pjanifikazzjoni u dislini rigward ta' l-izviluppo strutturali tal-propjetà li tkim mar-parti tac-Ċentru Parroċċjal digha minnha. Is-sa il-proċċess tal-permess għall-bin nitemm b'succes, tieha pjan mill-perit tagħna Salu Micallef għall-bin iż-żewġ fajżiet.

X'SER JINKLUDI L-PROġETT

1. Spazju ghall-Amministrazzjoni tal-Parroċċa

Dan il-ispazju hu meħtieġ għax biex kemm għandha ferġin nitharruk. Kiekh wieħed iħaresse biss lejn l-ufficiċċi preżenti bizziegħed. Fil-proġetti id-ġid, se jkun hemm spazu għal-ufficiċċi dċċi għalli k-Biċċa u għall-kompli. Ix-ebu minn ġidu l-oġġi, kif-o jidher fuu. Is-sala tħalli, u kien hemm uż-żebi.

2. Sala li tista' tintuża għal-ġħaniżji diversi

Din is-sala spazużju hija dik-vakata mis-sagresti "ta fuq". Se jisru modifikazzjonijiet strutturali fibi billi; annessi magħha se jkun hemm l-ufficiċċi li l-Arcipiet u kamra zghira li tista' isservi t-tieċċet x-it-kokka. U, se jingħalqu żewġ bieben tal-punten u fl-komplex issa l-logha tħalli. Ill-ġdid iż-żebi għalli kien hekk, iż-żebi tħalli. Il-għalli uż-żebi għalli kien hekk, iż-żebi tħalli.

3. Kapella għas-Santissimu u ghall-Ġabba fit-Taib
Sa minn meta nbiċċi l-ħalli magħġur fis-snini sittin, fil-Bażiliċa ta' San Gorg se restax post stabbil għalli-konvenzjoni tas-Santissimu. Sagram. Fejn normalment jinżamm illum, jifl-ġġi kappella ta' Gesu' Marja, hu passaġġ, kemm meta kolha funjionnej liturgi u għannu fuq il-quddiesi.

Il-residenza ser iż-żon ikkonsisti l-fil-trattra fil-pjapian terru u tarraġ sabiħgħali-ewwel u t-tieni sular. Fl-ewwel sular s-r iż-żon hemm erba' kmamar bis-servizzi fu'lli waħda, kċina, kamra tal-pranžu, "living room" u sala ciekkha filmkin ma' terazzin. Fit-tieni sular ser iż-żon hemm sitt kmamar, "living room", sħalli kibra u terazzin. Farra li jkun hemm "lifti" huwa mahsub ikki lu jkun hemm dar distinta, imma possiblhom komunita, għali min iż-żon għas-servizz ta' sal-Komunità. Dawn ikunu oejjem għas-servizz ta' Komunità Nisranja is-ķek kli kull min iftex sacerdoti residenti. Dawn ikunu oejjem għas-servizz ta' Komunità Nisranja is-ķek kli kull min iftex sacerdoti jafej jaġi.

Wied-jeed irrijtak ukoll li luu il-Knjaś qiegħid tipprawha, l-ġalliha tħalli. I-ġġiefni, l-id-ġid u l-ġieti, li jidher kif-xi jidher kien hekk, iż-żebi tħalli. Il-ġġiefni, l-id-ġid u l-ġieti, li jidher kif-xi jidher kien hekk, iż-żebi tħalli. Il-ġġiefni, l-id-ġid u l-ġieti, li jidher kif-xi jidher kien hekk, iż-żebi tħalli. Il-ġġiefni, l-id-ġid u l-ġieti, li jidher kif-xi jidher kien hekk, iż-żebi tħalli.

4. Residenza għal-ġħas-saċċerdoti
Il-parroċċa tagħna teħi għo post bħal dan. Il-kappella proposta għejt dis-żjata mid-disinjatur V. Centorrino fuq stil Biżżett u ser tospita simil-piċċevi li-issa. Il-mużi u kien hemm l-ufficiċċi li l-Arcipiet u kamra zghira li tista' isservi t-tieċċet x-it-kokka. U, se jingħalqu żewġ bieben tal-punten u fl-komplex issa l-logha tħalli. Il-għalli uż-żebi għalli kien hekk, iż-żebi tħalli. Il-għalli uż-żebi għalli kien hekk, iż-żebi tħalli. Il-għalli uż-żebi għalli kien hekk, iż-żebi tħalli.

Il-parroċċa tagħna teħi għo post bħal dan. Il-kappella proposta għejt dis-żjata mid-disinjatur V. Centorrino fuq stil Biżżett u ser tospita simil-piċċevi li-issa. Il-mużi u kien hemm l-ufficiċċi li l-Arcipiet u kamra zghira li tista' isservi t-tieċċet x-it-kokka. U, se jingħalqu żewġ bieben tal-punten u fl-komplex issa l-logha tħalli. Il-għalli uż-żebi għalli kien hekk, iż-żebi tħalli. Il-għalli uż-żebi għalli kien hekk, iż-żebi tħalli. Il-għalli uż-żebi għalli kien hekk, iż-żebi tħalli.

5. Residenza għal-dawk għas-servizz fid-Dar tal-Kleru u tal-Bażilika

Din ser tkun tikkonsisti f'tarrag li minn Triq San Gorg jaġi "ħalli zwiegħi għal-ġġi". Fl-ewwel sular ikun hemm zwiegħi ikklam li jinkludu kċina u kamra tal-pranžu "combined" u fit-tieni sara hemm zwiegħi ikklam mas-soda bis-servizzi.

6. Sagrestija zgħira, Armar u Nieċeċ

Fl-pjantierna ser iż-żon hemm sagrestiż-żgħira għas-saċċerdoti, abbatini u sagrami. Din tkun isservi wkoll għall-ġħalli minn it-tnejha l-ġġi. Annessi ma' id-jid uż-żon hemm uż-żebi għalli kien hekk, iż-żebi tħalli. Il-ġġi għalli kien hekk, iż-żebi tħalli.

7. Servizzi għal-persuni b'dibbiż-za'

Dawn hemm bżzon li jisru l-diverxi punti ta-biċċi f'id-kompli u tħalli. Il-ġġi għalli kien hekk, iż-żebi tħalli. Il-ġġi għalli kien hekk, iż-żebi tħalli.

8. Kamra għas-sagħristi

Ma meta waqqas? - Is-sa il-ġġi minn iż-żon hemm, u sej-żgħi għalli kien hekk, iż-żebi tħalli.

9. Kamra għat-tfal ġżgħiha (Play/Crying Room)

Fil-parroċċa ga qed qed tigħoffra quddiesa speċjali

ghat-tfal t-i fuq minn sitt snin. Jongos issa li jkun hemm akkommodazzjoni għal-ġġi tħalli. Il-ġġi għalli kien hekk, iż-żebi tħalli. Il-ġġi għalli kien hekk, iż-żebi tħalli. Il-ġġi għalli kien hekk, iż-żebi tħalli.

10. Mużew tal-Bażilika u Ċentru Kulturali

F'konnessi mal-bini taċ-ċentru Parroċċjal kieni aktnej "ħalli". Ix-xpiċċa qiegħi l-ġġi minn il-ġġi. Il-ġġi għalli kien hekk, iż-żebi tħalli. Il-ġġi għalli kien hekk, iż-żebi tħalli.

Il-koncessjoni mal-bini taċ-ċentru Parroċċjal kieni aktnej "ħalli". Ix-xpiċċa qiegħi l-ġġi minn il-ġġi. Il-ġġi għalli kien hekk, iż-żebi tħalli.

MELA AGHTI SEHEM

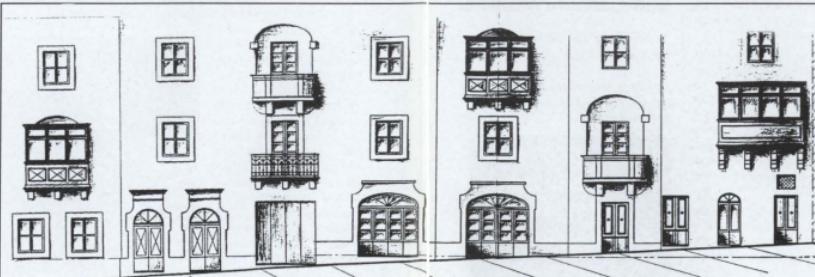
◆ biex ikollha Parroċċa attrezzata biex hallokk halli kompli taqgħi id-direk, u se jidher iċ-ċirk u l-ġaġid u l-ġidhom uż-żebi tħalli.

◆ biex ikollha Parroċċa attrezzata biex hallokk halli kompli taqgħi id-direk, u se jidher iċ-ċirk u l-ġaġid u l-ġidhom uż-żebi tħalli.

◆ biex ikollha Parroċċa attrezzata biex hallokk halli kompli taqgħi id-direk, u se jidher iċ-ċirk u l-ġaġid u l-ġidhom uż-żebi tħalli.

Il-Parroċċa tagħna trid tkompli tkun preżenja hajja ta' Gesu' F'Għadwe, xhieda tal-Vangelist tiegħi għal-nisus u medjudri tiġi għall-ġħalli uż-żebi tħalli.

Hu għalhekk li il-dan il-proġetti qed insemmu: **ČENTRU PARROKKJALI Għat-Ġħalli - PASTORALI - KULTURALI GHAT-TIELET MILLENNU**.

jaqbad minn paġna 3

Din hi ż-żokra tad-dinja

Fejn hadd, fejn hadd ma jaf fejn ser jiġiċċa;

U filwaqt li jixxabbat fih innifsu

Sa l-ghejjun fejn jingħata n-nifs,

Huwa hawn fejn jiľaqħu l-bnedmin għarwiena

B'bagali ta' fantasija,

Huwa hawn fejn jinsab il-bir ta' l-immaġinazzjoni

Fejn jiľaqħu l-esperjenza

U jimbidlu f'espressjoni

Fejn il-hajja tagħmem lillha nniflaha prezzjuuza

U l-imħabba tagħna ssir azzjoni

Fejn ir-regoli ma jeżistux

Jeżistu biss l-eċċeżżonijiet..

Il-qamar jiehu swewa d-dimensjoni misterjuuza tal-lejl. Min hu dak fostna li qatt ma jħares lejn il-qamar ta' lanqas darba wahda, u jaċfa l'iddejha il-biża' u s-sigrieti kollha tieghu?

LEJL: JIĞFIERI DAWL!

Wahda tfajla rrakkontat b'mod paradossal, l-importanza tal-lejl: "Il-lejl biss hu dawl!" Matul il-lejl il-persuna tikber, issir protagonista, għaliex kull haġa oħra hija fid-dell. Iż-żgħażaq, bil-ghaxx ghall-protagoniż, fl-ahħarnett jirnexxilhom jakkwistaw. Muhx importanti jekk ikunx tħalli id-dawl wiċċi kielu tad-Discos, jew inkella taħt id-dawl kiebi tal-kunċertu, jew inkella taħt id-dawl pallidu tal-fanali ta' xi piazza zghira... fin-nofs għandek issib il-lum. Hemm huma, bl-istejr li jridu jirħi kirkantaw, jisimġu, jivintaw; hemm huma bil-kanzunni kantanti b'garġi mitħu berah; hemm huma bil-movimenti frenetici ta' ġisem li qed iflifex emozzjoni waħda u kbira; "Jiena qiegħed hawn". Il-lejl isir "lej ta-kwiekeb", għax meta jħossuhom apprezzati, ikkunsidrat, mahbuba.. kolloxi isi jiddi. Din hija d-dimensjoni qawwija u fundamentali tal-hbiberija tal-grupp. Dak il-grupp li kulant jagħmlina kapaciċċi nwettqu sahansitra hwejjieg assusdi. L-ebda trasgressjoni ma titwettaq jekk ma jkunx hemm almenu tnejn.

KIF JARAWH L-EDUKATURI

Is-sena l-oħra kelli l-fortuna li nieħu sehem fil-Festivalbar ġewwa Napli, minn wara l-palk. Kont qrib passaġġ li minnu kelhom ġħaddu l-kantanti kollha biex jitiligħu fuq il-palk. Fuq quddiem, eluf ta' zghażagħ. Għalija l-veru spettaklu kienu huma: xejru jdejhom, werżu, zifnu u meta bdew jittendu li t-telemcamera kienet immirata fuqhom, l-entużżejjażu beda kulma jmur l-izid u jgħola. Bdew issemlu u jgħannu lili xulxin eluf ta' drabi.

Jien jidħirli li l-akbar appell li l-lejl jaġħmel lill-iedukaturi f'isem dawn l-żgħażaq huwa dan: ittendu li ahna neżistu! Il-lejl jipprezenta stedina l-iedukaturi, l-izda nistgħu nghidu li hija stedina wkoll lill-ġenerazzjoni ta' l-adulti in-ġenerali, sabiex ikunu lesti sabiex jitlu siegħha waħda mill-irqaq tagħhom halli jmorru huma wkoll hemm, fejn jinsabu huma.

Il-lejl hu metafora li tirrapreżenta lid-din jaġħi kollha taż-żgħażaq, li mh humiex magħruha mill-adulti. Iż-żgħażaq jikompli jtennulna, itxej bl-ategħġamenttagħhom milli bi-kliem, li huma jħossu u imxejjeb għiex b'dak kollu li jingħad fuqhom.: huma jriduna li nitkellmu magħhom. Kif qatt nistgħu ninsew li Nikodemu mar-ġand Gesù "bil-lejl"?

Id-DJ Albertino qalli waqt intervista: "Jiena nahseb li l-adulti jridu jaġħmlu kull sforz biex jagħrfu l-gosti taż-żgħażaq. Dan ma jfissir li huma jridu jogħġibu l-żgħażaq bil-fors billi

jagħtuhom dak kollu li jogħiġhom. Iż-żda jeħtieg li ma jidu kollha qatt xejn mingħajr ma jkunu jaġu-x'qed jitħolbu. Fl-ahħar mill-ahħar, l-adulti jixtiequ li ż-żgħażaq jagħrfu l-hwejjieg tad-din ja' t-adulti..." Fi kliem iehor, filwaqt li nuża l-metafora tal-bidu, il-missirijiet li jistenne quddiem il-Forum ta' Asiago, jistgħu jaġħmlu sforz li "jdeffsu mnnejhom hemm ġew" huma wkoll... jistgħu sahansitra jirrikjaw li jiddevertu xi fit huma wkoll. ■

ATTIVITAJET KULTURALI FIT-TEATRU ASTRA MATUL DIČEMBRU 1999

□ Is-Sibt 11 ta' Dicembru:
MILIEDFEST-Serata divertenti mtella' mill-Għaqda Zgħażaq La Stella

□ It-Tnejn 13 ta' Dicembru:
Kunċert Sinfoniku mill-Orkestra "Sinfonietta" ta' Ruma taħt il-harsien ta' I-E.T. il-President ta' Malta, Prof. Guido de Marco. Il-okkażjoni tal-25 Anniversary mit-twaqqif tar-Repubblika ta' Malta.

□ Il-Ġimħa 17 ta' Dicembru:
Il-Musical "SCROOGE" ippreżżentat mill- "Helping Hands Group" tač-Centru ghall-Istudi Avanzati Sir Mikelang Refalo.

ATTRAZZJONI GHAX-XAHAR TA' JANNAR 2000

□ Is-Sibt 15 ta' Jannar 2000:
L-Operetta popolari "THE GIESHA" ta' Sydney Jones.

**RADJU TAL-KOMUNITÀ`
Lehen il-Belt Victoria
104 FM Stereo**
7 ta' Dicembru 1999
sat-
8 ta' Jannar 2000

Jghaddu x-xhur, jitgerrbu l-ġmiegħi
Reġa' wasal il-Milied
Festa illi tnessi l-firda
Tfejjaq għira, ghelt u ġied.

Ma jistax ikun mod iehor-
Gesù paċi nied iġib
Meta ġewwa grotta fqira
Għalik twieled, ja habib!

L-aqwa hbieb li Lili żaru
Kienu r-raghajja bil-merħillet
Illi ġrew lejn dak l-ghar čkejken
Kif madwarhom l-ahbar dwiет.

Minn ġos-sema kollha kwiekeb
L-angli kantaw għalenja;
L-ahbar tajba habbru, xandru
Waqt li itajru mijja, mijja.

Fuq il-ghar għeri ta' Betlem
Fejn kien hemm baqra u hmara
Illi sahnu bin-nifs tagħhom
Lit-tarbija, kollhom hrara.

Għalkemm ghaddew żewġ millenji
Mindu seħħet din il-ġraja
Il-Milied jiġi kull sena-
Din l-istorja tibq' hajja!

Milied 1999

Mħux biss, iżda ferħ u hena
Tiżra' dlonk ma kullimkien
Mhemmx kultur, razza, fruntiera
Għal kull qalb dan l-isħab zmien.

Dil-ġraja kollha ndommuha
Fil-presepu ta' ġod-dar
Li madwaru l-familja
Tingabar biż-żgħar w-il-kbar.

Dan hu l-qofol ta' dil-festa
Mhux il-ġiri w-ix-xalar
Xiri bl-ħaġġġla, dawl ipetptu,
U l-jieli barra d-dar.

Jekk irridu nqatħgħu hienja
Il-jiem sbieħ min tal-Milied
Ejjew nifħu qalbna berah
Lil Gesù nkennu mis-sried.

Lili nżommu b'Sultan tagħna
Għal millenju illu ġej-
Bambin čkejken ahna rridu
Li ikun tagħna l-Mexxej.

O Gesù helwa tarbija
Ejja għammer ġewwa fina
U l-ferħ qaddis tas-sema
Nitobuk tfitteż tagħtina.

Tiegħek biss ahna l-uled
Viva Viva l-Milied.

Kav. Joe M. Attard

Rokna tat- TFAL

Għeżeże tħal,

Bil-grazzja t'Alla, din il-harġa tal-Belt Victoria, hija l-ahhar wahda ta' dan is-seku. 'K Alla jrid dal-waqt nibdew seku qedid. Intom, is-seku li ser jidtemm dal-waqt, ma bdejtuhx. Min jaf fejn kontu eh, meta beda! Imma ser tispicċaww bil-ghajnuna t'Alla. Warak kollex lanqas jien ma bdejtu, u rrid nittama li ġiem b'iċċi il-għid. Min jaf kemm seħħu ġrajijet matul dan is-seku. Kellna bis-żewġ għwarr mondjal, barra minn għwarr ohra, nghidu ahna bhal diċi tal-Vjetnam. Anki l-istorja tal-Kinisa seħħew hafna ġrajijet importanti, fosthom il-bidliet ta' diversi Papier.

F'pajjiżna wkoll seħħew bosta ġrajijet importanti u sbieħ, bl-akbar waħda tkun il-miġja fostna tal-Q.T. I-Papa Ġwanni Pawlu II. Għalkemm din il-ġraja iħha li seħħet numru sewwa ta' snin, hafna minnkon jiftakruha sewwa għalkemm kontu għadkom xi fit-żgħar. Żgur li ġraja bhal din tibq' stampata l-mohħkom għal dejjem, l-aktar jekk hadtu sehem attiv fiha.

Intom, tħal, għadkom żgħar u f'hajjitkom twettu bosta affarrijiet sbieħ u ta' dan wieħed irid ifahharkom hafna. Min jaf kemm il-azzjonijiet tajba għamit, kemm wettqaqtu azzjonijiet ta' karita', kemm ghintu lill-proxmu tagħkom, kemm ghintu lill-ġenituri tagħkom fix-xogħol tagħhom, kemm studjatu u kemm għamiltu eż-żamiet. Għal dan kollu, ta' min iroddilkom hajr mill-qalb u jaqgħi kom kollu tifħir.

Iżda drabi ohra, għalkemm mhux il-koll kemm intom, ma gibtx ruħkom sewwa. Għamit lu xi kuntrarji, weġġajtu li xi hadd, bi kliemkom, bla-azzjonijiet hxi jaġieni tagħkom. U ta' dan kollu, huwa ta' min jidbdilkom wididkom. Kif Alla jipprejmakom ta' l-azzjonijiet tajba tagħkom, Huwa jikkastigakom u jēċāfarkom ta' l-azzonijiet hxi jaġieni li twettqu.

Mela issa, waqt li troddu hajr lil Alla talli għenkom twettu l-azzonijiet tajba, tridu titolbuh mahfra ta'l-azzonijiet hxi jaġieni li wettaqtu fl-imghoddha u tweġħdu li ma terġħux.

Tħal, il-Milied għoddu magħna. Ghandi nifhem li s'issa digħi bdejtu taħbihs biex tiċċebraw kif imiss din il-Festa kbira u għażiż. Qisu li ma titilifux in-Novena! U haga ohra: tinsewx it-tħal li huma inqas ixxurjati minnkon. Qisu li tagħtuhom dak ir-riġal li jaġħimli horan.

Għal-lum xejn iż-żejed, tħal. Sakemm nerġġu nillaqgħu, fil-bidu ta' millenju ieħor, il-Milied it-Tajeb u Sena Għida mimlija risq u barka. Ciao

IZ-ZIJU PEPPİ·

ČELEBRAZZJONIJIET F'ĠIEH IL-PERIT PIETRU ATTARD FUNDATUR TAS-SOċJETA' FILARMONIKA LA STELLA

Nhar is-Sibt 20 ta' Novembru 1999 is-Soċjeta Filarmonika La Stella sellmet lill-Fundatur tagħha, il-Perit Pietru Attard, b'Kunċer fis-sala spazzjuża tat-Teatru Astra li għaliex kienu mistiedna l-Speake tal-Kamra l-Onor Anton Tabone, il-Mistru għal Ghawdex is-Sinjura Giovanna Debono flimkien mad-deputati Ghawdin u fiċċajjal oħra statali u civili. Il-pubbliku numeruz seta' japprezza għal darb' oħra il-livell għoli ta' interpretazzjoni li l-Banda –ittadina Ewlenja fi gżiżiha taħt id-direzzu tal-Professor Joseph Vella saret magħrufa għalihi.

Il-Banda fethet il-programm impenjattiv tagħha bl-esekuzzjoni ta' l-overture "Light Cavalry" ta' Franz von Suppe'. L-istil hafif, mexxej u fl-istess waqt celebrativ li jikkarterizza din is-silta ferm popolari hareg fid-dettalji kollha tiegħu biċċarezza u l-artikolazzjoni ritmika preċiża u puntwali tad-diversi sezzjonijiet tal-Banda.

It-tieni silta "Andante Religioso" ta' Francois Thome' kienet kuntrast fil-ispirtu ma' dikt ta' qabilha. L-interventi solistiċi ta' Mario Galea (Klarinet) u Mario Attard (Saxophone Alto) urew il-

ħila teknika flimkien ma' dik interpretattiva li għalihom dejjem kienu magħrufa sew is-solisti li bihom il-Banda La Stella stagħniha sa mill-bidu tat-twaqqif tagħha.

Selection mill-opra dranjuža AIDA ta' Giuseppe Verdi qajmet il-memororji sbieħ tat-trifon kbir li kisbet din l-opra meta ittiegħi fit-Teatru l'Mejju li ghadda. Il-padruranza fit-teknika u fl-interpretazzjoni li uriet il-banda huma rifless tal-padruranza assoluta li wera s-surmast Direttor ta' l-irqaqat kollha li jiffurmaw in-niġa ta' din is-selection. Il-maestrija murija b'diskrezzjoni kbira li huma sinonni ma' l-istil ta' Joseph Vella għenu mhux fiti sabiex il-banda setgħet tħallihaq il-livell ta' eċċellenza fl-esekuzzjoni li laħqet fl-AIDA. Is-solisti Mario Galea (Klarinet), Mario Mizzi (Tromba Sib.) Joe Borg (Saxophone Tenore), Frank Camilleri (Althorn) u Anton Sacco (Euphonium) haqqhom kull tifhir għall-interġerazzjoni stilistiku u teknikalment perfetta tagħhom.

Il-programm ġie fi tmiemu bl-esekuzzjoni brillanti ta' l-overture "Oberon" ta' Carl Maria von Weber. L-adattament tal-kumpless bandistiku kien ta' min ifahħru għal mod

eżemplari u effettiv tieghu. Din is-silta kompliet toħroġ is-sbuħija tonali li tikkaretterizza din il-Banda flimkien ma l-ispektrum wisa' ta' dinamika li ġiġi fuq il-Banda –ittadina La Stella fil-qasam bandistiku p'pajjiżna.

Peress li din kienet serata kommemorattiva, inqrat poezijsi tal-Kav. Joe M. Attard li kien il-compere tas-sera u sar diskors ta' natura storiko-soċjal miktub mis-Sur Pawlu Mizzi, pero' li ġie moqrin minn ibnu s-Su Joseph Mizzi. Għal din is-serata il-management haseb għal ktejeb informativ b'notamenti minn Maria Frendo. Matul is-serata il-familjas Skinder rreggalat klarinet lill-bandist Matthew Borg, iben Gorġ, ukoll bandist, li hu n-neputi tal-mibki u qatt minsi Alessio Camilleri, li fi kliem il-President is-Sur Dolindo Cassar kien wieħed mill-kolonna kbar tas-Soċjetà u tal-Banda. L-applaws spontanju u kommoventi ta' l-udienza jixxha irrispett li ġawdi Alessio Camilleri.

Dan l-istess applaws ta' kunsens, qima u rispett ġewin ingħażha lill-mibki u qatt minsi Joseph Attard li propju f'dawn il-ġranet il-Mulej sejjah lu għal għandu wara marda twila li taqtulu hesrem waqt attivita ta' l-istess banda li hu tant kien l-ħobb u li tant hadem bi shih għaliha. Xhieda ta' hidmiert bla serhan huma fost ohrajn tnejn u għoxxrin bandist, fosthom diversi solisti bravi, li fis-serata kienu preżenti fil-banda. Il-Banda onorata b'minuta silenzju fil-bidu tal-programm.

Fi tmiem il-kunċert, il-Ministru għal Ghawdex, l-Onor Giovanna Debono, kixxef il-Monument l-iegħi Pietru Attard, madhub il-flor-bronx mill-magħruf skultur Malu Joseph Chetcuti waqt li l-Banda daqqet l-Innu La Stella. Il-monument, li tqiegħed biswit l-entratura tas-sala tal-Kunċerti tal-banda, tbiexek mill-Arcipriet Emeritus u Direttur Spirituali tal-Każin, Mons Emanuele Mercieca.

B'hekk gew fi tmiemhom iċ-ċelebrazzjoniċi f'gieh il-Fundatur tas-Soċjetà La Stella, il-Perit Pietru Attard, li fethu aktar kmieni matul il-ġimgħa b'Quddiesha Solenni mmexxija mill-Arcipriet Mons. Dr. Joseph Farrugia fil-Bażilika ta' San Gorġ fil-qalba tal-Belt Victoria. ■

Il-Ministru għal Ghawdex l-Onor Giovanna Debono tikkiefl il-Monument l-iegħi Pietru Attard, Fundatur tal-Banda La Stella.

Mons Arcipriest Emeritus Emanuele Mercieca jbiexek il-monument.